

bel

- 14 -

1983.08.07.

sb0016 eszperantó tanfolyam
sb0017 pusztavacsi békefesztivál
sb0018 új diszkut szegeden
sb0019 bemutató gyulán
sb0020 tartalomjegyzék

készült az mti belföldi főszerkesztőségében

főszerkesztő: kovács györgy
szerkesztette: bacony lászló

- v é g e -

/mti/ zsu bc
20.14 070883 0981

Au

--

M.T.I.

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.008/x

Belföldi hírek

budapest, 1983. augusztus 8.

bel

h é t f ő

sb0001 1 160 mtib1001

nemzetiségi könyvek terjesztése /1. rész/

1983. augusztus 8. - a hazánkban élő nemzetiségek szellemi gyarapodásának, anyanyelvi kultúrájának fontos eszközei a különböző nemzetiségi - német, szlovák, délszláv- és román nyelvű könyvek. e kiadványokat jó néhány éve a tankönyvkiadó vállalat gondozza, a terjesztés pedig vidéken nagyrészt a művelt nép, a fővárosban pedig az állami könyvterjesztő vállalat feladata. a kiadó és a terjesztők gondoskodnak arról, hogy e kiadványok folyamatosan megjelenjenek, s kaphatók legyenek az üzletekben.

az állami könyvterjesztő vállalat budapesten az egyik leglátogatottabb üzletét, a liszt ferenc téri írók boltját bizta meg a nemzetiségi kiadványok központi terjesztésével. a könyvesbolt eleven kapcsolatot épített ki és tart fenn a nemzetiségek szövetségeivel.

a terjesztő vállalatok beszerzési tevékenysége a tankönyvkiadó éves kiadói tervére épül, s a fővárosban - a jelzett művek iránt várható érdeklődéstől függően - több száz példányt rendelnek ezekből a könyvekből. az évente kiadott 18-20 kiadvány bármelyikéből további példányokat közvetlenül is beszerezhet az írók boltja. sokszor előfordul, hogy egy-egy kötetből lényegesen több talál gazdára az írók boltjában, mint amennyit az első beszerzéskor megrendeltek, bár a fővárosban és környékén nem élnek egységes csoportokban nemzetiségi lakosok, mint például gyulán, baján vagy pécsett, illetve ezeknek a városoknak a környékén. a bolt e vásárlóköre

elsősorban a nemzetiségi szövetségekből, valamint a budapesti nemzetiségi iskolák tanulóiból, tanáraiból kerül ki.

a könyvkereskedők tapasztalata szerint szívesen vásárolják e kiadványokat az idelátogató turisták is, és - miként kulcsár imre, az írók boltjában forgalmazott nemzetiségi kiadványok „gazdája”, elmondta - örvendetesen széleskörű érdeklődés nyilvánul meg a hazai vásárlók körében is egy-egy kuriózumnak tekinthető néprajzi munka vagy művészeti kiadvány iránt. ilyen volt többek között a hartai festett butorokat és a mecseknádasd-óbánya fazekasságát bemutató kötet, az aurel koch művészetét tükröző album és a pusztavám borászatát tárgyaló, szakmai szempontból is igényes kiadvány a német nyelvterületről. népszerűek a magyarországi németek demokratikus szövetségének kiadásában megjelenő naptárak, kalendáriumok is. a szlovák nyelven napvilágot látott kötetek sorában szép sikert aratott a magyarországi szlovák népballadák, a nagybányai szlovák nyelvterület című kiadvány, valamint a kötődések címet viselő album, amely hat, magyarországon alkotó szlovák képzőművész világát tárja az olvasó elé. /folyt. köv./

km/ka/mz

00.10 080883 2621

.-

sb0002 4 160 mtib1002

nemzetiségi könyvek ... /2. rész/

a délszláv nyelvterületről kiadott művek közül nagy az érdeklődés a fiatalon elhunyt vujicsics tihámér munkája, a magyarországi délszlávok zenei hagyományai című kötet iránt. a román nyelvű kiadványok között az egyik legkeresettebb purdi mihály vagy simonka péter meséi hotopán lejegyzésében.

az írók boltja mellett az ákv néhány más könyvesboltjában is foglalkoznak esetenként egy-egy nemzetiségi kiadvány terjesztésével, például a zenei szakboltokban a zenei témájú könyvek forgalmazásával. a fontosabb kiadványok beszerezhetők az ország legnagyobb könyv-üzletében, a rákóczi ut 14. szám alatti fókus könyvtárházban. /mti/

i/km/ka/bc/mz hgy

00.10 080883 0702

.-

sb0003 4 130 mtib1003

a „félkészház akció”, tapasztalatai /1. rész/

1983. augusztus 8. - célszerű és jó kezdeményezés volt a „félkészház akció”, - állapította meg a kisz budapesti bizottsága a közelmúltban a csepeli tapasztalatokat értékelve.

mint ismeretes, a kisz budapesti bizottságának kezdeményezésére a fővárosi tanács kísérleti jelleggel indított akciót félkész lakóházak építésére. a csepeli lakásépítési program negyedik ütemében megvalósuló, állami célcsoportos beruházásból két tizemeletes épületet magánerőssé minősítettek. így 44 kétszobás és ugyanennyi két és félszobás lakás tulajdonosai félig készen kapták meg lakásukat, s a befejező munkákat maguk végezték el, szervezték meg.

a kisz budapesti bizottsága a félkészház akciót kezdettől fogva szervezéssel, s más módon is segítette, az építkezés végéig figyelemmel kísérte. a gyorsítás érdekében társadalmi munkát szerveztek, s mivel az építkezésben érdekelt vállalatok vevőkijelölési jogot is kaptak, e tevékenységben is részt vettek a kisz vállalati szervei. a xxi. kerületi tanács vezetői egyértelműen az akció mellé álltak és tőlük telhetően segítették.

az otthonok tulajdonosai elsősorban a lakáson belüli burkoló, festő, mázoló, tapétázó és takarító munkát vállalták magukra. végső soron nyolcféle változat alakult ki a saját munka végzésére. a tapasztalatok azt mutatták, hogy e munka eredményesebb költségcsökkentő tényező lehet a sorházas, egyszintes építési formánál. ilyen esetben ugyanis jelentős szakipari kapacitást vállalhatnak olyan munkafajták saját elvégzésére, amire a többszintes épületnél nincs lehetőség. a kisz budapesti bizottságának véleménye szerint célszerű lenne a sorháznál az épület szerkezetkész állapotban történő átadása a tulajdonosnak. /folyt. köv./

km/pá/mz

00.11 080883 1776

.-

bel

- 4 -

1983.08.08.

sb0004 4 130 mtib1004

a „félkészház akció,, ... /2. rész/

a félkészház akcióban épült lakások tulajdonosai a saját munkát kitevő költséget az otp-tól visszakapják. természetesen ezeknek a lakásoknak a tulajdonosai az egyéb kedvezményeket is igénybe vehették, így a maximálisan befizetett összeg 189 ezer, míg a minimális 40 ezer forint volt.

a csepeli akciónál az építkezés megkezdése után döntöttek az épületek félkész jellegéről, s ez később a szervezésben olykor nehézségeket okozott. ezért a következő építkezéseknél fokozottabb figyelmet fordítanak arra, hogy az akció pénzügyileg és műszakilag megfelelően előkészített legyen.

eredményként könyvelték el, hogy 88 fiatal család jutott lakáshoz úgy, hogy közben egyéni elképzeléseit is érvényesíteni tudta. mivel ezek a családok a tevékenység során szorosabb kapcsolatba kerültek egymással, már ettől is várható, hogy a közösen teremtett értékekre jobban is vigyáznak majd, s cselekvőképes lakóközösség alakul ki.

a következő hasonló akciót várhatóan a xi. kerületben szervezik. feladatuk fogalmazták meg, hogy a kisz budapesti bizottsága által szerzett tapasztalatokat maximálisan kamatoztassák, s hogy a kezdettől fogva erősítsék a kisz befolyását. ennek érdekében javasolták, hogy a xi. kerületi kisz bizottság vállaljon védnökséget a félkészház akció felett, s a tevékenységbe vonják be az érintett vállalatok, valamint a helyi tanács kisz szervezetét. szorgalmazzák azt is, hogy a helyi kisz szervezeteknek nagyobb beleszólásuk legyen a vevőkijelölésekbe. indítványozták továbbá, hogy az adott lehetőségekhez mérten a félkész lakások a várhatóan olcsóbb sorházak formában épüljenek meg. /mti/

i/km/pá/bc/mz hgy

00.11 080883 1686

--

bel

- 5 -

1983.08.08.

sb0005 4 130 mtib1005

tanulságos tanulmányutak - egy fneb-vizsgálat tapasztalatai /1. rész/

1983. augusztus 8. - stuber sándor, az mti munkatársa írja:

- hiába látnak napvilágot mind szigorubb takarékosági intézkedések, időről-időre előfordul, hogy néhány vállalat, intézmény vezetője nem úgy gazdálkodik a közösség pénzével, mintha a sajátját költené. a fővárosi népi ellenőrzési bizottsághoz tavasszal érkezett bejelentés arról: valami nincs rendben a külföldi tanulmányutak körül a xxi. kerületi ingatlankezelő vállalatnál. már a vizsgálat kezdetén számos formai hibát találtak a népi ellenőrök, s a szabálytalanságok oka feltételezhetően nem csupán a figyelmetlenség, a gazdálkodási fegyelem gyenge színvonala volt.

a fővárosi tanács elnöke 1975-ben utasítást adott ki arról, hogy a tanácsi vállalatok vezetői csak különösen indokolt esetben kezdeményezzenek külföldi tanulmányutakat. a xxi. kerületi ikv igazgatója ma is azt vallja: utazásaik rendkívül fontosak voltak, hiszen a lakóházak felújításának külföldi tapasztalatait tanulmányozták. az utak szakmai hasznosságát remélhetőleg a kerület épületeinek felújításánál kamatoztatják majd, bár kérdéses, hogy egy-egy nyugati kiállítás megtekintésével miként lehet enyhíteni az évtizedeken át elhanyagolt házakban élők gondjain.

a xxi. kerületi ikv 1981-ben 46.500 forintot költött tanulmányutakra, s ezt az összeget a részesedési alap helyett szabálytalanul költségként számolta el. tavaly több mint 15 ezer forintot fordítottak külföldi utakra a részesedési alapból, mintegy 118 ezer forintot pedig úgy, hogy ez a tétel a fneb-vizsgálat időpontjáig rendezetlen volt. két évvel ezelőtt a fővárosi tanács ingatlankezelési és építési főigazgatósága külön körlevélben hívta fel a figyelmet arra, hogy csak indokolt esetben és a takarékosági szempontokat figyelembe véve kezdeményezzenek utazásokat, s megfelelő szakértelemmel rendelkező dolgozók kiküldésére tegyenek javaslatot a vállalatok. a népi ellenőrök a xxi. kerületi ikv külföldi tanulmányutjain részt vett dolgozók szakmai felkészültségét nem találták elégségesnek.

fényt derített a vizsgálat arra is, hogy az ikv költségén a kerületi tanács tisztviselői is több alkalommal utaztak külföldre. ezt még önmagában nem tiltják a jogszabályok, de vajon mit hasznosított a nyugati tanulmányut tapasztalataiból a kerületi tanács műszaki osztályának volt vezetője, aki két hónappal a svédországi-svájci utazást követően nyugdíjba vonult? /folyt. köv./

sr/ka/mz

00.12 080883 2487

--

sb0006 4 130 mtib1006

tanulmányos tanulmányutak ... /2. rész/

/a népi ellenőrök ugyan nem vizsgálták, de az a kérdés is felvetődik: a mai, nehéz gazdasági körülmények között hogyan szervezhető az építésügyi tájékoztatási központ több mint félszáz szakértő részvételével olyan ötnapos tanulmányutat, amelynek résztvevői először a svédországi jönköpingbe, majd az attól meglehetősen távoli luzernbe utaznak.../

az ügyet számos könyvelési és más, formainak tekinthető, de a gazdálkodási fegyelem lazulásához hozzájáruló hiba „tarkította”, a fneb ezek feltárása után - a felelősök megnevezésével - kérte a XXI. kerületi tanács vezetőinek intézkedését. /mti/

sr/ka/-ár/mz hgy

00.13 080883 0674

--

sb0007 4 160 mtib1007 /közönségszolgálat/

egésznapos program a népművészet jegyében

1983. augusztus 8. - jöjjön ki óbudára címmel egésznapos programra várják augusztus 21-én, vasárnap a főváros felnőttek és gyermek lakosságát az óbudai művelődési házba, azaz a zichy kastélyba, a III. kerület fő tér 1. szám alatt.

délelőtt 10 órától a ki mit tud-on sikert aratott népzenei együttesek és néptáncosok mutatják be műsorukat a szabadtéri színpadon. közben megnyílik a népművészeti kirakodóvásár, ahol népi iparművészek, többek között fazekasok, bőrművesek, textilesek, kerámikusok kínálják portékáikat. a gyermekeket miniállatkert várja: póniló huzta kordéval kocsikázhatnak, megnézhetik a terráriumot, és egyes kisebb állatok közül vásárolhatnak is. a felnőttek az arany-sarkantyú tánkosok gálaműsorát, majd a téka, a muzsikás, a vujicsics és a kaláka együttes koncertjét élvezhetik. ingyenség lesz a szakácsverseny: a versenyzők bográcsaiban rotyogó finom falatokat a közönség is megkóstolhatja. a népzenei programot a kun zsigmond gyűjteményben, a fő tér 4. szám alatt, amatőr népdalénekesek, népi mesemondó, hangszeres szólólisták műsora gazdagítja.

a népművészet jegyében megrendezett vasárnapi vigasság este tánccházal zárul, ahol a forrás együttes huzza majd a talpalávalót. /mti/

i cs/bc/mz hgy

00.13 080883 1284

--

sb0008 4 150 mtib1008

nyitás előtt a felújított nyiregyházi korona

1983. augusztus 8. - három évi szünet után augusztus 20-tól ismét megnyitja kapuit a nyiregyházi korona szálló. a szabolcsi megyeszékhely patinás vendégfogadóját 1980-ban zárták be, s láttak hozzá a csaknem 120 millió forint költségű felújításhoz.

az alpár ignác tervei alapján 1895-ben elkészült szálló ekkorra már erősen megrongálódott, korszerűtlenné vált fűtésrendszere, és egy sor egyéb berendezése is. a kereskedelmi tervezőintézet szakemberei készítettek a helyreállítás terveit, melyek szerint beépítették a hajdani kerthelyiséget - helyére a központi konyha és a cukrászati termelőüzem került -, s a főfalak érintetlenül hagyásával több üzletet is kialakítottak az épületben. a emeleti dísztermet a műemléki felügyelőség szakemberei az eredeti alpár-tervek alapján újították fel. a szállodai szárnyban a régivel több szobát alakítottak ki úgy, hogy valamennyibe bevezették a hideg-meleg vizet és felszerelték a központifűtést. a munkák során teljesen kicserélték fűdémszerkezetét, tetőzetét, felújították homlokzati részeit és új neonvilágítást szereltek az épületre. az ily módon újjászüllesztett épület földszintjén egy hagyományos és egy önkiszolgáló éttermet nyitnak, mellettük az utcai szárnyon helyet kapott sörbár, valamint a finomfalatok boltja és itt található a cukrászda is. az első emeleten harmincnyolc szoba van.

a helyreállított nagyterem konferenciák, szimpozionok, valamint más rendezvények céljait szolgálja, s van három különterme is a szállodának.

az újjászüllesztett korona hotel kétcsillagos minőségű; augusztus 19-i átadását követően az alkotmány napján fogadhatja első látogatóit. /mti/

ka/ummé/az/zsu hgy

00.14 080883 1713

--

sb0009 4 150 mtib1009

családi házak a volt barakk-negyedben

1983. augusztus 8. - parkokkal, kiskertekkel övezett korszerű családi házak épülnek kőszegen, a rosszemlékű barakk-telep helyén. ezt még az első világháború idején hadikórháznak építették, később több mint száz család lakott a favázas barakk-lakásokban, amelyeket a hetvenes években bontottak le. most a negyed mintegy négy hektárnyi területét parcellázzák; a tervek szerint valóságos ligetet alakítanak ki itt, a felépülő korszerű családi házakat élősvény veszi körül. egyelőre harminchét telket mérnek ki, s öt éven belül felépül az új kertvárosi negyed. /mti/

Lér/mné/az/zsu hgy
00.14 080883 0637

--

sb0010 4 150 mtib1010

új silóberendezés, amerikai megrendelésre

1983. augusztus 8. - sikeresnek ígérkező együttműködésre lépett az egyesült államokbeli hesston világcéggel és annak franciaországi leányvállalatával a győri rekard mezőgazdasági gépgyártó és szolgáltató vállalat: új típusú silóberendezés prototípusainak legyártására kapott megbízást.

az új gép merőben különbözik az eddig ismert silóberendezésektől, amelyek csak szállító járművekkel együtt használhatók. emez egy gépegységből áll: levágja, feldolgozza, szállítja is a termést. a földeken sokkal mozgékonyabb, mint eddig gyártott társai, a szállító járművekkel kiegészített silók ugyanis nehezen tudnak fordulni a táblák végén; ilyen esetben a szállító eszközt mindig le kell kapcsolni, majd újból vissza, amivel sok idő elvész.

a győri rekard téti üzemében és győri törzsgyárában elkészült a hét gépegységből álló null széria, néhány hónap alatt gyártották le, beleszámítva a felszerszámozás idejét is. a gépeket az egyesült államokbeli és nyugat-európai gazdaságokba küldték kipróbálásra, s felkészültek az új berendezések sorozatgyártására. várhatóan az idén további ötven új silót gyártanak le. /mti/

cser/sa/az/zsu hgy
00.15 080883 1200

--

sb0011 4 150 mtib1011

elektromos hálózat felújítások vasban

1983. augusztus 8. - a tervezett határidő előtt, még a harmadik negyedévben befejezik tizenkilenc vas megyei, zömmel az órségi tájegységben lévő község elektromos hálózatának felújítását. ezeken a településeken a feszültség-ingadozás meghaladta a tíz százalékot, ami jelentős gondokat okozott. most a felújítás után az őszi-téli estéken már megfelelő lesz a villamosenergia-ellátás ezekben a falvakban is.

az édász szombathelyi üzemigazgatóságán már készülnek a tervek a jövő évi fejlesztésekre, amire a megyében 1984-ben több mint husz millió forintot költenek. ebből az összegből szombathely több körzetében, ezenkívül tizenegy községben kicserélik a régi vezetékeket és új csatlakozókat szerelnek fel. /mti/

Lér/mné/ka/az hgy
00.15 080883 0788

--

sb0012 4 170 mtib1012

autóspihenő sárvár-hegyközségben

1983. augusztus 8. - új autóspihenő készül sárvár-hegyközségben, a 84-es számú nagyforgalmú főút szomszédságában. mellette játszótér is lesz, területén már felállították a különböző játékokat: hintákat, mozgó falvakat, balogh tamás népművész alkotásait. az egyszerű, de szép kivitelű játékokat a városi tanács fölkerésére társadalmi munkában készítette el a fiatal népművész a nádasy várban, a fafaragó szakkör műhelyében, felállításukat a városi művelődési központ dolgozói segítették. /mti/

Lér/mné/ka az hgy
00.16 080883 0562

--

bel

- 10 -

1983.08.08.

sb0013 4 160 mtib1013

tóth menyhért alkotóház

1983. augusztus 8. - emlék-és alkotóház lett miskén tóth menyhért egykori vidéki otthona. a művész végakarataként az emlékház egyik részében láthatja a közönség tizennyolc festményét, a másik felében pedig nyaranta művésztábor nyílik. az alkotóházat a helyi március 15. tsz vette gondozásába, s környezetének rendezése után augusztus 20-án nyitják meg. a tervek szerint itt kap majd helyet a kecskeméti katona józsef muzeumban lévő könyvgyűjtemény is, amivel az alkotóház grafikus vendégei dolgozhatnak. /mti/

László/bné/ka/az hgy
00.16 080883 0562

--

bel

- 11 -

1983.08.08.

sb0014 4 150 mtib1017

megkezdődött az őszi betakarítás

1983. augusztus 8. - az ország legdélibb termőközterében, a mecsek vidékén megkezdődött az őszi érésű növények termésének betakarítása. a következő hetekben, hónapokban összesen 120 ezer hektárról gyűjtik be a különféle terményeket a baranyai gazdaságok. legdélebben fekvő megyénkben mindig is hamarabb következik be az érés, mint az ország más tájain, az idén azonban a hosszantartó szárazság és forróság hatására szokatlanul korán munkára indultak a betakarító gépek. legutóbb 1952 nyarán volt ilyen korai termésérés. a szakemberek mindazonáltal hangsúlyozzák: nem kényszeréről van szó, hanem a tenyésztés két héttel rövidült, ami persze befolyásolja a termés hozam alakulását.

a mohácsi járás mezőgazdasági üzemei hozzáálltak a szója aratásához. évekket ezelőtt a legtöbb baranyai agronómus jóformán csak a szakirodalomból ismerte ezt a fehérjében gazdag szántóföldi növényt, az idén viszont már a megye egyik vezető növényi kulturája: 8715 hektáron hozott termést. melegkedvelő lévén, jól hasznosította a sok napsütést, a szárazság azonban megviselte a szójavetéseket is. jelenleg a vetőmagnak szánt korai fajták termését takarítják be a kombájnok.

több helyütt megkezdődött a kukorica után legnagyobb területű takarmánynövényünk - a silókukorica - vágása. a szárazság miatt a vártnál kisebb zöldtömeget adnak a táblák, bár az utóbbi napokban lehullott csapadék még javít a hozamokon. sőt: a szakemberek arra számítanak, hogy a legerősebb vetéseket átminősíthetik szemeskukoricának, azaz csövestermést takaríthatnak be róluk. s erre azért is szükség lehet, mivel helyenként - kiváltképpen a dráva mente rosszabb víz háztartású földjein - a szemesterménynek vetett kukorica egy részét valószínűleg silóként lehet csak hasznosítani. a szentlőrinci állami gazdaságban szedik a burgonyát, a bikali állami gazdaságban szüretelik a komlót, és a bolyi mezőgazdasági kombinátban aratják a szántóföldi babot.

az utóbbi napok hűvös, nedves időjárása „léglegzetvételhez”, juttatta a növényeket a mecsek vidékén is. a szárazság okozta gond azonban nem szűnt meg, hiszen csak kis része esett annak, mint amennyire szükségük lett volna a növényeknek, továbbá rendkívül szeszélyes eloszlású volt a csapadék. egyes helyeken 20-25 milliméter eső áztatta meg a földeket, van azonban olyan terület is, ahol csak a port verte el: az egy millimétert sem éri el a lehullott csapadék mennyisége. baranya legnagyobb részén mindenestre enyhült az aszály szorítása: megszűnt a talaj cserepessége, és felfrissült a növényállomány, s ami a legfontosabb, az eső elejét vette a kényszerérésnek. /mti/

igó/bné/ká/gw 1e
11.03 080883 2664

#

--

sb0015 4 160 mtib1018

délsláv néprajzi gyűjtőtábor

1983. augusztus 8. - délsláv nyári néprajzi és helytörténeti gyűjtőtábor nyílt hétfőn szombathelyen, a magyarországi délslávok demokratikus szövetségének szervezésében. a tábor munkájában magyarországi délsláv néprajzi gyűjtők - muzeológusok, pedagógusok, népművelők, főiskolai, egyetemi hallgatók és középiskolások - vesznek részt. az augusztus 13-ig tartó táborozás során vas megye horvát nemzetiségiek által lakott községeiben: szentpéterfán, nardán, felsőcsatáron, horvátlövőn dolgoznak, gyűjtik a muzeumok részére a tárgyi emlékeket, a népszokásokat, a népdalokat, a népi táncokat s a munkásmozgalommal kapcsolatos anyagot. /mti/

Lér/mné/ká/gw ie

11.54 080883 0704

-.-

sb0016 4 160 mtib1019

amatőr csillagászok országos tanfolyama

1983. augusztus 8. - amatőr csillagászok országos tanfolyama kezdődött hétfőn szolnokon, a tit és az uránia bemutató csillagvizsgáló közös szervezésében. az egyhetes tanfolyamon több mint félszáz amatőr csillagász vesz részt, akik a tit keretében működő szakköröket vezetik. megismerkednek a tudományos ismeretterjesztés módszertanával, és tapasztalatot cserélnek a szakköri munka gyakorlati kérdéseiről. a tanfolyamon neves szakemberek számolnak be a naprendszer kutatásának eredményeiről, az asztrofizika újdonságairól.

a tanfolyamhoz több rendezvény is kapcsolódik: így többek között szabadtéri távcsöves bemutató, csillagászati könyvek, térképek és eszközök kiállítása, valamint játék a csillagokkal címmel audio-vizuális vetélkedő. /mti/

Laz/ká/gw ie

12.02 080883 0820

H

-.-

sb0017 4 160 mtib1020

a kis matematikus baráti körök vezetőinek tanfolyama

1983. augusztus 8. - hétfőn szombathelyen megkezdődött a kis matematikus baráti körök vezetőinek négynapos továbbképző tanfolyama. hazánkban tizenöt évvel ezelőtt hozták létre az általános iskolások részére a kis matematikusok baráti köreit. céljuk az, hogy játékos formában minél több fiatalal szerettedék meg a matematikát. ma már több mint ötezer ilyen kör működik az országban.

a körvezetők^(a) tanfolyamon elsősorban a számítógépes technikával, az új feladatlapokkal, munkafüzetekkel ismerkednek. /mti/

Lér/mné/ká/gw ie

12.15 080883 0600

-.-

sb0018 4 180 mtib1021

időjárásjelentés /1. rész/

1983. augusztus 8. - a meteorológiai intézet jelenti hétfőn délben:

csak lassan melegszik az idő

kontinensünk északnyugati, északi vidékein nagy sebességgel óceáni léghullámok áramlanak. az általuk érintett területeken gyakori az erős szél, sokfelé esik az eső, záporosó. változékony, időnként csapadékos az idő közép- és délkelet-európában is. ott a hőmérséklet csúcstétele általában 4, 7 fokkal elmarad a sokévi átlagtól. a kelet-európai-síkságon ezzel szemben az évszakhoz képest meleg az idő, sok a napsütés. a kárpát-medencét egyelőre nedves, viszonylag hűvös levegő tölti ki.

hazánkban vasárnap időnként erősen megnövekedett a felhőzet, és elszórtan esett jelentéktelen mennyiségű csapadék, de az északkeleti megyékben egy-két helyen 10 mm-nél többet is mértek. a hőmérséklet csúcstétele 18 és 26 fok között váltakozott. hétfő reggelre 9, 16 fokig hűlt le a levegő. a délelőtti órákban békéscsaba környékéről zivatart jelentettek. a hőmérséklet 11 órakor 16 és 22 fok között alakult.

H

a balaton vize 11 órakor siófoknál 20 fokos.

budapest belterületén vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 17,4 fok volt, ez 4,3 fokkal kevesebb, mint a százéves átlag.

a fővárosban ma 12 órakor 23 fokot mértek, a tengerszintre átszámított légnyomás 1018 mbár, gyengén emelkedik.

várható időjárás kedd estig:

folytatódik a változóan felhős, az évszakhoz képest kissé még hűvös idő. elsősorban keleten kell számítani szórványos záporra, egy-két helyen zivatarra. az északi, északkeleti szél napközben többfelé élénk, helyenként erős lesz. a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 10,15, a legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 20 és 25 fok között alakul. /folyt. köv./

gw
12.53 080883 1808

-.-

sb0019 4 180 mtib1022

időjárásjelentés /2. rész/

várható időjárás budapesten kedd reggelig:

időnként megnövekszik a felhőzet, és a város egyes részein kisebb zápor még lehet. az északi szél megélénkül.

a késő esti hőmérséklet: 16,

a kedd hajnali 13 fok körül lesz.

A balatonnál ma a megélénkülő északi szelet erős szellőkészek kísérhetik, így a sárga jelzés marad érvényben. változóan felhős lesz az ég, és gyenge zápor is valószínű. a délutáni hőmérséklet 23, a késő esti 18 fok körül várható.

a tó 20 fokos.

távolabbi kilátások szerdától- szombtig:

a hét közepén változóan felhős időre számíthatunk, elég sok lesz a napsütés, csak egy-két helyen alakulhat ki záporosó. az időszak legvégén befelhősödik az ég, megerősödik a szél, sokfelé várható záporosó, zivatar.

H

a legalacsonyabb hajnali hőmérséklet 12, 16 fok között lesz. a legmagasabb nappali hőmérséklet 22, 27 fok között várható. jelentős mennyiségű /legalább napi 5 mm/ csapadék az ország területének 30 százalékán várható az időszak végére.

a duna vízállása budapestnél: 362 cm,
a víz hőmérséklete: 18,5 fok. /mti/

gw

12.53 080883 1249

-.-

sb0020 4 130 mtib1023

halálos balesetek

1983. augusztus 8. - a hét végén az ország területén összesen 129 sérüléssel közúti közlekedési baleset történt. a balesetek közül 7 halálos, 51 súlyos, 71 könnyű sérüléssel volt.

x x x

tiszaszentimre belterületén főzer jános 20 éves autószerelő, helyi lakos motorkerékpárjával elütötte az uttest szélén vele szemben gyalogosan közlekedő kiss jános 61 éves nyugdíjas, helyi lakost. kiss a helyszínen meghalt. főzer könnyű sérülést szenvedett. a vizsgálat eddigi adatai szerint a motorkerékpáros nem a látási viszonyoknak megfelelő sebességgel vezetett.

kunszentmiklós külterületén egy öntözőcsatorna vizébe a hid korlátjáról fejest ugrott tankó imre 24 éves segédmunkás, helyi lakos, és olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy a helyszínen meghalt.

fejér megyében, iváncsán polyák jános 57 éves juhász, helyi lakos az általa készített villamos-körfűrészgéptől áramütést szenvedett, és a helyszínen meghalt.

balmauzujváros külterületén juhász lászló 28 éves gépkocsivezető, debreceni lakos személygépkocsijával az uttesten megcsuszott és felborult. juhász a helyszínen meghalt, két utasa könnyű sérülést szenvedett. szokolya külterületén németh zoltán 24 éves gépkocsivezető, márianosztrai lakos személygépkocsijával az árokba borult. németh kórházba szállítás közben meghalt, utasa könnyű sérülést szenvedett. a vizsgálat eddigi adatai szerint - mindkét esetben - a személygépkocsi vezetője nem az utviszonyoknak megfelelő sebességgel közlekedett.

H

rakamaz belterületén egy tehergépkocsi halálra gázolta a kerékpáron közlekedő pirint andrás 76 éves nyugdíjast, helyi lakost. a balesetet az okozta, hogy a kerékpáros megsértette a kanyarodás szabályait.

balkányi lakásán szőlősi jános 26 éves lakatost halálos áramütés érte. a rendőrség szakértő bevonásával folytatja a vizsgálatot.
/mti/

és/ka/-ár/mz sn

13.29 080883 1900

-.-

sb0021 4 130 mtib1024

nemzetközi közgazdász nyári egyetem budapesten

1983. augusztus 8. - hétfőn a magyar kereskedelmi kamara székházában megnyílt a xi. közgazdasági nyári egyetem. lőrincze péter, a kereskedelmi kamara főtitkára egyebek között elmondotta: a minden évben nagy nemzetközi érdeklődés kísérté rendezvény - amelyre az idén 12 országból 60, főleg fiatal közgazdász érkezett - ezuttal a magyar és a világgazdaság kapcsolatrendszerének jellegzetességeit mutatja be a témakörök szaktekintélyeinek segítségével.

a nemzetközi gazdasági kapcsolatok problémái a világ közgazdasági számára sürgető, egyszersmind hosszú távra szóló feladatokat adnak - a világ országai számára pedig, mondhatni, létkérdést jelentenek. alighanem ez a felismerés hozza össze évről évre ezt a tanácskozást is - hangoztatta.

a tit budapesti szervezetének 12 napig tartó egyetemén előadások hangzanak el többek között a külgazdasági stratégiákról, magyarországnak a világgazdaság pénzügyi rendszerében elfoglalt helyzetéről, iparpolitikákról és a vállalati gazdálkodásról, a szocialista mezőgazdaság fejlesztési módszereiről, a marketingről és a piackutatásról, valamint a szociálpolitikáról és a munkaerőgazdálkodásról.

az előadásokat konzultációk követik, s üzem- és intézménylátogatások, kirándulások, szórakoztató programok egészítik ki a rendezvényt, amely ünnepélyes diplomaosztással zárul augusztus 19-én. /mti/

t és/ka/-ár/mz sn

13.40 080883 1434

-.-

sb0022 4 150 mtib1026

nemzetközi holstein konferencia budapesten

1983. augusztus 8. - tizenegy év alatt 1.631 millióról 2.639 millió literre növekedett hazánkban az évi tejtermelés, s ma már az egy főre jutó tej- és tejtermékfogyasztás - vaj nélkül - eléri a 175 kilogrammot, szemben a tíz évvel ezelőtti 115-tel. a fejlődés háttérében elsősorban a magyar-amerikai holstein-program áll, amelynek keretében amerikai holstein-friz szarvasmarhákat kereszteztek hazai fajtákkal. e tízéves együttműködés értékelésére, s a továbblépés megvitatására kezdődött hétfőn háromnapos nemzetközi konferencia a magyar agrártudományi egyesület és az amerikai holstein szövetség rendezésében budapesten a technika házában. a tanácskozást villányi miklós, a mezőgazdasági és élelmiszerügyi minisztérium államtitkára nyitotta meg, majd harry e. bergold, az egyesült államok budapesti nagykövete és zane v. akins, az amerikai holstein szövetség titkára üdvözölte a vendéglátókat, valamint a 12 országból érkezett szakembereket.

villányi miklós emlékeztetett rá, hogy a hatvanas években hazai tehénállománynak még 90-95 százaléka magyar-tarka fajta volt, s a vágómarha termelésen volt a hangsúly. ez az állapot a hetvenes évekre már a belső tejigény kielégítését veszélyeztette. 1972-ben a minisztertanács hosszú távra meghatározta a fejlesztés irányát, a tenyésztési célt és a szükséges feltételrendszert. azóta jelentős javulás következett be a takarmányozásban, a tartási rendszerben, az állategészségügyi helyzetben, és - döntő tényezőként - meghonosították a holstein-friz fajtát, amelynek eredményeként a tíz évvel ezelőtti tehénenkénti 2.100 literes tejtermelés az állami gazdaságokban ma már túllépi az ötezer litert, és a termelőszövetkezeteknél is több mint négyezer liter a hozam. a nagyarányú keresztezési munka eredményeként napjainkban a szarvasmarhaállomány 36 százaléka tejhasznu, 10 százaléka hushasznu és 54 százaléka kettős hasznosítású. ugyanakkor ezek az eredmények csak a korábbi helyzethez képest jelentenek előrehaladást: az egy lakosra jutó tejtermelés még jelentősen elmarad a fejlett tőkés országok termeléséhez képest.

a továbblépéshez a tejtermelés költségeinek csökkentése, a tejhozam növelése, a korszerű takarmányozás, a genetikai potenciál növelése, és általában a gazdaságosság javítása szükséges.

feltétlen kívánatos, hogy a magasabb tejhozam kisebb tejelő tehénállománnyal is elérhető legyen, mert így a felszabadult férőhelyeken hushasznu állatokat lehetne tartani, ezzel is növelve a jövedelmezőséget. a háromnapos konferencia egyik célja éppen az, hogy ezekhez a feladatokhoz nyújtson újabb tapasztalatokat, segítséget.
/mti/

fgy/tr/bam/mz pr

14.29 080883 2674

-.-

sb0023 4 130 mtib1027 /közönségszolgálat/

a rendőrség felhívása

1983. augusztus 8. - hajdubagos és hosszupályi között július 31-én az éjszakai órákban három óra körül a 4-es kilométerkőnél egy feltehetően zöld színű, ismeretlen rendszámu személygépkocsi elütötte vincze imre hosszupályi lakost, aki sérülésébe a helyszínen belehalt. a baleset körülményeinek tisztázása érdekében a rendőrség kéri mindazok jelentkezését, akik a balesetről bármiféle felvilágosítást tudnak adni. jelentkezni lehet személyesen a debreceni városi és járási rendőrkapitányság közlekedési alosztályán, /debrecen, vigkedvü mihály utca 18, vagy a 11-300-as telefonon vagy bármely rendőrsőn./ /mti/

tr/mz pr

14.47 080883 0659

-.-

sb0024 4 180 mtib1028 /közönségszolgálat/

miről ír a kertészet szőlészet

1983. augusztus 8. - megjelent a „kertészet szőlészet”, 32. száma. izelítő a cikkek közül: a kajszihelyzet ellentmondásosságáról szól mádi rezső és pór józsef írása. kajszixportunk a korábbi 10-18 ezer tonnáról 2-6 ezer tonnára zuhant. ennek oka többek között a termelési kedv csökkenésében, az igen alacsony termelői árakban is keresendő. míg a termelési költségek ugrásszerűen nőttek az utóbbi években, addig a kajszihelyzet termelői ára alig változott - írja cikkében a szerzőpáros.

a laboratóriumi talajvizsgálatról szól kulcsár menyhártné írása. szőlő- és gyümölcsstelepités előtt a kiskertekben is érdemes meggyőződni a talaj állapotáról, s arról, milyen és mennyi trágyát kell adnunk, hogy az évtizedekig megmaradó gyümölcsfa és szőlőtőke rendszeresen teremjen. sokan azért ódzkodnak a talajvizsgálattól, mert nem tudják, hogyan vegyék a talajmintát, s hova küldjék el a zacskónyi talajt vizsgálat céljára, holott - mint a cikkből kiderül - az országban minden megyében van egy vagy több olyan laboratórium, ahol díjazás ellenében vállalkoznak talajvizsgálatra.

az intenzív növényvédelemnek egyik gyakori következményeiről, a nehezen induló, lassu, leálló és tökéletlen erjedéséről ír edelényi miklós.

ezenkívül az újabban minősített csemege kukorica fajtákról, az ecetes paprika eltevéséről, az eldobásra ítélt görögdinnyehéj hasznosításáról, a különlegesen szép liátrisról, fóliasátrak őszi hasznosításáról, apró hagymák ültetéséről a virágoskertben és számos más érdekes témáról olvashatnak ebben a számban. /mti/

ka/f gy/bam/mz pr

14.58 080883 1607

-.-

sb0025 4 160 mtib1029

bővítik a debreceni gyógyfürdőt

1983. augusztus 8. - befejezéséhez közeledik a debreceni nagyerdei gyógyfürdő bővítése, a generálkivitelező hajdu-bihar megyei állami építőipari vállalat augusztus 20-án kezdi meg a műszaki átadást. a fejlesztés során kilenc új kismedencét és egy betegellátó épületet adnak át a kivitelezők. az új fürdőrészt kertai lászló ybl-dijas építész tervezte: a négy palafedésű kupola és hajdu-váz szerkezetekből összeállított épület jól illeszkedik a nagyerdei környezetbe. a gyógyintézményben kap helyet két ködkamra és négy légfürdő, itt lesz az ország első automata masszírozó kádja. továbbfejlesztik a hazánkban elsőként megnyitott nappali szanatóriumot is: ezentúl naponta 72-en kaphatnak elektro- és fürdőterápiás kezelést. ez év végétől 42 féle gyógykezelést nyújt látogatóinak a 11 ezer négyzetméter hasznos területtel bővülő debreceni gyógyfürdő.

a debreceni vízmű és gyógyfürdő vállalat az elkövetkező években természetes gyógymód-bázist épít ki a nagyerdőn, ahol termálviz és gyógynövény kurákkal és kondicionáló termekkel várják majd a vendégeket. /mti/

tár/sa az pr

14.59 080883 1125

-.-

sb0026 4 180 mtib1030 /közönségszolgálat/

kistenyésztők lapja

1983. augusztus 8. - a kistenyésztők lapja augusztusi számából: jól ismerik az állattartók a 25 éve alakult delta ipari szövetkezet termékeit. a pókos józsef igazgatóval készült interjú a szövetkezet további terveiről számol be. több mint harmincezer malac a háztájiból címmel a hartai erdei ferenc tsz és a háztáji sertéstartók gyümölcsöző kapcsolatáról készült írásból értesülhetnek az olvasók. meddig fajulhat a szomszédok közti harag az állattartás mértéke miatt? a disznócsata andornaktályán című írásból megismerhetjük tóth istvánék korántsem egyedi kálváriáját. nemzetközi baromfi- és sertéstenyésztési kiállítás volt az idén hannoverben. képes riportorozat tájékoztatja az olvasókat az ott bemutatott újdonságokról, érdekességekről. folytatódnak a sorozatok is. a prémesállat-tenyésztés címűben rókatenyésztőket mutat be, a háziállataink vitaminellátásáról szólóban a b-12 vitamint ismerteti a lap augusztusban. várható megjelenés: augusztus 20. /mti/

f gy/ka/bam/mz pr

15.03 080883 1017

--

sb0027 4 150 mtib1031 /közönségszolgálat/

európai nagyvárosok hőmérséklete

1983. augusztus 8. - az európai nagyvárosok keddre várható maximális hőmérséklete:

párizs	23
london	23
osló	21
stockholm	26
helsinki	24
berlin	26
varsó	25
leningrád	24
moszkva	25

K

kijev	28
prága	20
bécs	21
róma	28
madrid	30
belgrád	24
bukarest	25
szófia	24
athén	29 fok.

/mti/ fgy/sa bam pr
15.04 080883 0817

--

sb0028 4 150 mtib1032 /közönségszolgálat/

a környező országok időjárása

1983. augusztus 8. - a környező országok határmenti körzeteinek várható időjárása szerda reggelig:

ausztria

változóan felhős idő, elszórtan kisebb esővel, záporral. a hőmérséklet kedden kora délután 20, 25, szerdán hajnalban 9, 14 fok.

csehszlovákia

változóan felhős idő, nyugaton elszórtan, keleten még több helyen esővel, záporral. a hőmérséklet kedden kora délután 20, 25, szerdán hajnalban 10, 15 fok.

szovjetunió

változóan felhős idő, még többfelé esővel, záporral, esetleg zivatarral. a hőmérséklet kedden kora délután 22, 27, szerdán hajnalban 10, 15 fok.

románia

erősen felhős idő, sokfelé esővel, záporral, zivatarral. a hőmérséklet kedden kora délután 19, 24, szerdán hajnalban 10, 15 fok.

K

jugoszlávia

változóan felhős idő, elszórtan kisebb esővel, záporral. a hőmérséklet kedden kora délután 20, 24, szerdán hajnalban 10, 15 fok. /mti/

fgy/sa bam pr
15.25 080883 1032

--

sb0029 4 150 mtib1033 /közönségszolgálat/

vizhőmérsékletek

1983. augusztus 8.

fekete-tenger /szovjet partvidék/	23 fok
fekete-tenger /bolgár, román partvidék/	24
égei-tenger	25
adriai-tenger /olasz partvidék/	24
adriai-tenger /jugoszláv partvidék/	24
földközi-tenger /olasz partvidék/	26
földközi-tenger /francia partvidék/	25
földközi-tenger /spanyol partvidék/	26
balti-tenger	17

a duna budapestnél 18.5 fokos, a balaton siófoknál 20 fokos.
/mti/

fgy/sa bam pr
15.28 080883 0450

--

sb0030 4 160 mtib1034 /közönségszolgálat/

bezár a fényes adolf terem

1983. augusztus 8. - a műcsarnok értesíti a látogatókat, hogy a fényes adolf terem augusztus 9-től - átmenetileg - technikai okok miatt zárva tart. /mti/

k cs/bc/mz pr

15.35 080883 0213

--

sb0031 4 150 mtib1035

kitüntetés /szücs jános/

1983. augusztus 8. - az elnöki tanács szücs jánost, a gamma művek gazdasági igazgatóját nyugállományba vonulása alkalmából, eredményes munkássága elismeréséül a munka érdemrend arany fokozatával tüntette ki. a kitüntetést kötelesség zoltán miniszterhelyettes hétfőn adta át az ipari minisztériumban. /mti/

pá/bam/mz pr

15.36 080883 0359

--

sb0032 4 130 mtib1036

hanói vöröskereszt-küldöttség budapest

1983. augusztus 8. - a magyar vöröskereszt meghívására budapestre érkezett a hanói városi vöröskereszt szervezetének küldöttsége bui xuan loonak, a szervezet elnökének vezetésével. a vendégek látogatásuk során megismerkednek a magyar vöröskereszt tevékenységével, s megbeszéléseket folytatnak a két testvérszervezet együttműködésének fejlesztéséről. /mti/

k cs/bc/mz pr

15.37 080883 0431

--

sb0033 4 150 mtib1037 /közönségszolgálat/

a fővinform tájékoztatója

1983. augusztus 8. - a fővárosi közterület-fenntartó vállalat augusztus 8-tól 12-ig az alábbi forgalomkorlátozásokat közli:

- a iv. kerületben a táncsics mihály és a templom utca között gézvezeték építenek, emiatt a forgalom félpályán és csak egy irányban haladhat.

- ugyancsak ut- és gázvezetéképítés miatt a viii. kerületben a kenyérmező utcát a rákóczi ut és a köztársaság tér között lezárták.

- a kerepesi uton a keleti pályaudvar és a hungária körut között javítják az utburkolatot.

- kőbányán a jászberényi uton a kozma és a határhalom utca között szegély-, árok- és padkarendezés miatt ajánlatos óvatosan közlekedni.

- a xii. kerületben a maros utcát a krisztina körut és a csaba utca között teljes szélességében lezárták. ezen az utszakon csak a célforgalom haladhat át.

angyalföldön a csata utcát a kruzslák béla utcánál fél szélességben felbontják.

a csata utca után augusztus 9-én a kruzslák béla utca jobb oldalán bontják fel a váci ut felé vezető forgalmi sávot.

a flórián üzletközpont melletti és a vihar utcai parkolót aszfaltozzák. a munkákat várhatóan augusztus 12-re fejezik be.

a fővárosi közterület-fenntartó vállalat szakemberei augusztus 9-én ellenőrzést és szükség szerinti javítást végeznek a bah csomóponti felüljárón 9 és 10 óra között, valamint az élmunkás hidon 10 órától 11 óráig. ezekben az időszakokban, ha tehetik, kerüljék el az említett helyeket. /mti/

fgy/sa bam pr
15.43 080883 1502

--

sb0034 4 160 mtib1038

gazdag ujkőkori leletanyag öcsödön

1983. augusztus 8. - a maga nemében páratlan ásatás első szakasza fejeződött be a tiszazugban lévő öcsödön. a magyar tudományos akadémia régészeti intézete, az ötvös loránd tudományegyetem régészei ezen a tiszta és a körös által határolt területen egy ujkőkori települést tártak fel, lakóházakkal, és az otthonokat körülvevő hulladékgyűjtőkkel. találtak sirokat is, zsigorított tetemekkel.

az ásatás során felszínre kerültek istent ábrázoló idoll-töredékek, gazdagon festett kerámiaedények, s hatvanezer cserépmaradvány. az egyik érdekes lelet: agyagból készült, bekarcolással és festéssel díszített - és épségben megmaradt - kunyhó-modell. a földben talált oxidált és kovakövek származási helyéül a kárpátok vidékét és tokaj környékét jelölték meg.

öcsödön most tíz fiatal régész, illetve egyetemi hallgató dolgozik a tárgyak, eszközök rendszerezésén. a feltárás ezzel még nem fejeződött be, a ritka gazdag lelőhelyen még legalább három évig tartanak az ásatások. a munkába jövőre a földtani intézet munkatársait is bevonják, ők a kor flóráját és faunáját térképezik föl majd. a feltárás és feldolgozás teljes befejezése után a leletekből állandó kiállítást rendeznek a tiszta-menti községben.

/mti/
end/sa az pr
15.52 080883 1274

--

sb0035 4 150 mtib1039

uborka, paradicsom - exportra paksról

1983. augusztus 8. - befőtt-édes uborkát a japánoknak készít, speciális izesítésű savanyúságot az angol, holland, nszk-beli vásárlóknak tesz el a paksi konzervgyár. most kezdődött meg a salátaparadicsom készítése - ebből szovjet megrendelésre mintegy négyszáz vagonnal szállítanak - a jövő héten már a paradicsompürét is gyártják.

fgy

a szárazság miatt a tervezettnél kevesebb termett a gyár körzetében, ezért baranyából, fejér és bács-kiskun megyéből is vásárolnak, s megveszik a házikertek termését is. a napokban láttak hozzá a szilvabefőtt készítéséhez. ebből a gyümölcsből sok van, a szokásosnál többet tud feldolgozni a gyár. őszibarackból már eddig jóval nagyobb mennyiséget tartósítottak, mint tervezték. /mti/

gem/kjné/sa az pr
16.03 080883 0794

--

sb0036 4 160 mtib1040

befejeződött a testkultura nyári egyetem

1983. augusztus 8. - hétfőn befejeződött a tit fejér megyei szervezete által agárdon rendezett első nemzetközi testkultura nyári egyetem. a nyolcnapos kurzus hallgatói tiz országból érkeztek, azzal a céllal, hogy eszmecserét folytassanak a sport és a testezés társadalmi szerepéről. tiznél több előadás hangzott el e témákról, valamint a hazai versenysport helyzetéről. a hallgatók megismerkedtek fejér megye és budapest legszebb sportlétesítményeivel, ellátogattak az ország különböző tájaira, s neves sportolókkal, edzőkkel, szakemberekkel találkoztak. tekintettel a testkultura növekvő szerepére, a rendezők úgy tervezik, hogy a nyári egyetemet évente megrendezik. jövőre - mivel ez az esztendő olimpiai év lesz - a játékok történetével ismerkedhetnek a hallgatók, s a szabadidős, és az iskolai sport szerepéről hallgatnak előadásokat. a velencei-tó vízisportolási lehetőségeit kihasználva szörfözési és vitorlás tanfolyamot is szerveznek majd a nyári egyetem résztvevőinek. /mti/

dáv/sa kz pr
16.07 080883 1057

--

sb0037 4 130 mtib1041

fényképezőgép a vasuti átjáróban

1983. augusztus 8. - a zala megyei rendőrfőkapitányság a vasuti átjárókban felszereltette az első olyan fényképezőgépeket, amelyek gyorsfotót készítenek a fénysorompó tilos jelzése idején áthaladó járművekről. egy-egy ilyen fényképhez 10 ezer forintos csekket is mellékelnek. a közut-vasut kereszteződéseket a közelmúltban vizsgálták a MÁV pécsi és szombathelyi igazgatósága képviselői, a zalai vasuthálózat gazdái is, és a közlekedők nagyobb biztonsága érdekében eltávolítottak minden olyan tárgyat - ha kell vasuti őrházat is -, ami a kilátást gátolja. a fénysorompók s más műszaki berendezések üzemképességének fenntartására mind a két igazgatóságon hibaelhárító gyorsszolgálatot szerveztek. /mti/

tóa/kné/sa pr
16.12 080883 0765

--

sb0038 4 160 mtib1042 /közönségszolgálat/

borsodi fonó 1983. - kétnapos népművészeti, kulturális találkozók miskolcon

1983. augusztus 8. - augusztus 13-án és 14-én - szombaton és vasárnap - kerül sor miskolcon a gárdonyi művelődési ház szervezésében és rendezésében az idei „borsodi fonó,-ra, a most hatodik alkalommal megrendezendő népművészeti találkozóra. a nyitónapon a művelődési park szabadtéri színpadán az ózdi kohász táncgyűttes, szabolcs-szatmár megyei népdalosok, a leninvárosi szederiné együttes, s a rimóci táncosok adnak műsort. az alkotóházban népviseleti kiállítást nyitnak, és néprajzi témájú filmeket vetítenek. a harmadik helyszínen: a gárdonyi művelődési házban vankóné dudás julia naiv festő kiállítását tekinthetik meg az érdeklődők. vasárnap a művelődési parkban a népművészeti vásár és a játékos néprajzos vetélkedő lesz; emellett borsod, heves, szabolcs-szatmár megyei pávakörök együtteseinek mutatkoznak be, népdalosok, táncosok váltják egymást a színpadon. a késő délutáni órákban hirdet eredményt a zsűri, majd az országosan ismert galgamácsai népi együttes műsora zárja a borsodi fonó 1983. évi rendezvénysorozatát. /mti/

bas/tné/az/mz pr

16.17 080883 1143

--

sb0039 4 160 mtib1043

takács erzsébet szobrászművész kiállítása gödöllőn

1983. augusztus 8. - takács erzsébet szobrászművész gyűjteményes kiállítása nyílt hétfőn gödöllőn a városi járási művelődési központban. a szot-díjjal kitüntetett szobrászművész alkotásai témáját a gyárak világából, a munkásemberek életéből, a mezőgazdaságban dolgozók gondjaiból, örömeiből meríti. bronzból öntött, kőbe és fába vésett figuráit formai egyszerűség, emberséges tartalom jellemzi. a művész több mint két évtizedes munkásságának anyagából husz kisebb alkotást és kisplasztikát, valamint a köztereken felállított monumentális szobrainak fotóját láthatja a gödöllői közönség augusztus 26-ig. /mti/

gál/mné/ká/mz hgy

16.33 080883 0699

-.-

sb0040 4 160 mtib1044 /felhasználható: 20 órától!/
orgonahangverseny szegeden

1983. augusztus 8. - hétfőn este az országos filharmónia nyilvános hangversenyt rendezett a szegedi fogadalmi templomban. a dóm orgonáját lehotka gábor szólaltatta meg. az esten közreműködött kalmár magda, az operaház művésze. a műsorban bach, liszt, vivaldi, lehotka művei hangzottak el. /mti/

dén/f/ká/mz hgy

16.37 080883 0357

-.-

sb0041 4 130 mtib1046

kambodzsai miniszter látogatása hazánkban

1983. augusztus 8. - az országos béketanács és az egészségügyi minisztérium meghívására látogatást tett hazánkban yit kim szeng kambodzsai egészségügyi miniszter, a béke és szolidaritási tanács elnöke. a kambodzsai vendéget magyarországi tartózkodása során fogadta dr. schultheisz emil egészségügyi miniszter, sebestyén nándorné, az országos béketanács elnöke, a bvt alelnöke és dr. kovács béla, a hazafias népfront országos tanácsának titkára. a kambodzsai miniszter megtekintett néhány egészségügyi intézményt és felkereste a főtí gyermekvárost. a megbeszéléseken a két ország közötti egészségügyi kapcsolatok fejlesztését, valamint a magyar és a kambodzsai békemozgalom további együttműködésének kérdéseit vitatták meg. a tárgyalásokon hangsúlyozták a kambodzsával való nemzetközi szolidaritás erősítésének szükségességét.

a miniszter hétfőn elutazott budapestről. /mti/

k/pá/bc/mz hgy

16.53 080883 0955

-.-

sb0042 4 130 mtib1047

kitüntetés /füredi józsef/

1983. augusztus 8. - a népköztársaság elnöki tanácsa füredi józsef nyugdíjas nagykövetségi tanácsosnak, körzeti párttitkárnak munkássága elismeréséül, 75. születésnapja alkalmából a szocialista magyarországiért érdemrendet adományozta. a kitüntetést somogyi sándor, az mszmp budapesti bizottsága titkára hétfőn adta át. /mti/

ka/-ár/mz hgy

16.55 080883 0384

-.-

sb0043 4 180 mtib1048

az mnb hivatalos deviza- és valutaárfolyamai /1. rész/

1983. augusztus 8. -

hivatalos devizaárfolyamok
érvényben: 1983. augusztus 9-től

devizanem	vételi árf.100	közép egységre	eladási ft-ban
angol font	6646,89	6653,54	6660,19
ausztrál dollár	3906,36	3910,27	3914,18
belga frank	83,46	83,54	83,62
dén korona	465,12	465,59	466,06
finn márka	783,00	783,78	784,56
francia frank	556,30	556,86	557,42
hollandi forint	1496,89	1498,39	1499,89
japán yen /1000/	182,98	183,16	183,34
kanadai dollár	3617,78	3621,40	3625,02
kuvaiti dinár	15229,52	15244,76	15260,00
norvég korona	598,19	598,79	599,39
nszk márka	1673,81	1675,49	1677,17
olasz líra/1000/	28,23	28,26	28,29
osztrák schilling	237,90	238,14	238,38
portugál escudo	36,32	36,36	36,40
spanyol peseta	29,44	29,47	29,50
svájci frank	2070,91	2072,98	2075,05
svéd korona	570,43	571,00	571,57
tr.es cl.rubel	2597,40	2600,00	2602,60
usa dollár	4460,72	4465,19	4469,66

az államközi megállapodásokon alapuló hivatalos
árfolyamok változatlanul az 1982. szeptember 21-i
közlésnek megfelelően vannak érvényben./folyt. köv./ sa
16.57 080883 1429

--

sb0044 1 130 mtib1049

totóper a fővárosi bíróságon /1. rész/

1983. augusztus 8. - változott a vádlottak száma: összesen 31 személy büntetőjogi felelősségéről dönt a fővárosi bíróság a totóvisszaélések miatt hétfőn megkezdődött ítélő eljárásban. dr. Lehoczky János tanácselnök bírósági elnök, amikor megnyitotta a tárgyalást, közölte, hogy a fővárosi főügyészségnek csalás büntette miatt eredetileg 32 személy ellen benyújtott vádiratából a xviii. rendű vádlott - glázer György, 30 éves győri lakos - ügyét perjogi okból áttették a szekszárdi megyei bírósághoz, ahol már 8 napja folyamatban van egy másik büntetőeljárás szintén olyan totózókkal szemben, akik - a bíróság értékelése szerint - „irányították”, a fogadási szerencsájüket.

mind a szekszárdi, mind a budapesti bűnügy szereplői ellen az a vád, hogy - esetenként több ezer, illetve több tízezer forintokkal - lefizették a totómeccsek szereplőit /a kiszemelt játékosokat, szervezőket, játékvezetőket/ előre meghatározott, így könnyebben tippelhető végeredmény, azaz nyereséget jelentő találatok érdekében.

a fővárosi bíróságon az ügyész a nyilvános tárgyaláson is ismertette a vádlottak mindegyikéhez megküldött - ez esetben 44 gépelt oldalas - vádirat főbb megállapításait. a lényeg: az elsőrendű vádlott, Faragó József /46 éves kiskunfélegyházi lakos/ 30 társával együtt 1981-1982-ben - különféle szereposztásokban - szervezeten kereste-megtalálta fortuna kegyeit, „megvette”, sok futbalmérkőzés eredményét, s így összesen csaknem 30 millió forint jogtalan nyereséghez jutott. az okozott kár, amely a szelvények árát - mint társadalmi tulajdont - kezelő, s a nyereségeket abból fizető otp-t, illetve a jóhiszemű totózókat érte /ez utóbbiakat a szelvényekkel megvásárolt nyerési esélyük, a befizetett pénzüket elvesztésével/, az ügyész szerint legalább 100 millió forint. a büntető törvény értelmében ez „különösen nagy kár”, „okozói - mondta a tárgyaláson az ügyész - társtettesként felelősek azért a bűncselekményért, amelyet a büntető törvénykönyv úgy fogalmaz meg: „aki jogtalan haszonszerzés végett mást tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és ezzel kárt okoz, csalást követ el,,.

a bírósági eljárásban, amely várhatóan több hétig tart, most a vádlottaké a szó. elsőként a bíróság az eddig beismerő vallomásokat tett másodrendű vádlottat, Pataki Miklóst /37 éves kecskeméti lakost/ halgatta ki, aki a bíróságra kérdésre így nyilatkozott: „bűncselekményt nem követtem el, de úgy érzem, valamiben mégiscsak bűnös vagyok,,. /folyt.köv./

t of/mz
16.58 080883 2507

--

sb0045 1 130 mtib1050

totoper a fővárosi bíróságon /2. rész/

a vádlottak kihallgatása után az esetleges újabb bizonyítási indítványokat mérlegeli a bíróság, majd azt követően hangzanak el a vád és a védelem perbeszédai. ítéletet - első fokon - szeptemberben hirdetnek. /mti/

t of/mz/-ár hgy

16.58 080883 0288

--

sb0046 4 180 mtib1051

az mnb hivatalos ... /2. rész/

valuta /bankjegy és csekk/ árfolyamok
érvényben: 1983. augusztus 9-től

	valuta	előző év
angol font	6453,93	6853,15
ausztrál dollár	3792,96	4027,58
belga frank	81,03	86,05
dán korona	451,62	479,56
finn márka/a	760,27	807,29
francia frank	540,15	573,57
görög drachma/b	48,99	52,02
hollandi forint	1453,44	1543,34
japán yen /1000/	177,67	188,65
jugoszláv dinár/a	47,50	50,44
kanadai dollár	3512,76	3730,04
kuvaiti dinár	14787,42	15702,10
norvég korona	580,83	616,75
nszk márka	1625,23	1725,75
olasz lira /1000/	27,41	29,11
osztrák schilling	231,00	245,28
portugál escudo	35,27	37,45
spanyol peseta	28,59	30,35
svájci frank	2010,79	2135,17
svéd korona/a	553,87	588,13
usa dollár	4331,23	4599,15

a/ vásárolható legmagasabb bankjegy-cimlet: 100-as
b/ vásárolható legmagasabb bankjegy-cimlet: 500-as

17.02 /mti/ sl/sa hgy
080883 1147

--

sb0047 4 150 mtib1053

a nyári vásár első napja

1983. augusztus 8. - a nyári vásár első napján élénk volt a forgalom az áruházakban és üzletekben. a vállalatok tájékoztatása szerint kelendők voltak a 30-40 százalékos árengedménnyel kínált szezoncikk, s az érdeklődők az eredeti áron kínált termékekből is sokat vásároltak.

a centrum áruházak ezen a napon összesen 70 millió forint forgalmat bonyolítottak le, s ennek a fele volt kedvezményes áron vásárolt ruházati cikk, méteráru és lábbeli. a legtöbb áru budapesten a corvinban, a versenyben, a csillagban, vidéken pedig a miskolc áruházban talált gazdára. sokan keresték a férfi és női nyári ruházati cikkeket, strandruhákat, rövidujju ingeket és bluzokat, pulóvereket és blézereket. a skála budapest szövetkezeti nagyáruház első napi forgalma csaknem egynegyedével haladta meg a tavalyi nyári vásár első napjának bevételét. itt összesen 14 millió forint értékű áru talált gazdára, ebből engedményes áron csaknem 4.5 millió forint áru kelt el. a legtöbben itt is a női, férfi konfekcióárut, cipőt, bőrdiszműárut, illetve lakástextiliát keresték.

a ruházati bolt vállalat 58 üzlete összesen 9.8 millió forint forgalmat bonyolított le hétfőn, az előző évinél 1 millió forinttal többet. valamennyi boltjukat sokan keresték fel; a hölgyek azonban valamivel nagyobb érdeklődést tanúsítottak mint a férfiak. sok fogyott a férfi ballondzsekikből és könnyű pantallókból, de még többet adtak el nyári női és bakfisruhák, nadrágkosztümökből, szoknyákból és bluzokból. hófehérke gyermekruházati boltjaikban pedig kelendők voltak a weekend nadrágok, bébiruhák és a széldzsekik. a röltex boltjaiban a tavalyihoz hasonló bevételt összegezték hétfőn este. a vásár első napján hét és fél millió forint értékű kedvezményes árucikk kelt el. a lakástextiliák közül a legnagyobb érdeklődés a szőnyegek, függönyök és ágyneműgarnitúrák iránt volt. a cipőbolt vállalat üzleteiben női és férfi szandálokból, könnyű nyári lábbelikből a tavalyihoz hasonlóan sok talált gazdára. a szivárvány boltjait és áruházait is sokan keresték fel; a vásár első napján a tavalyinál valamivel nagyobb, 14 millió forintos forgalmat bonyolítottak le. a legtöbben itt is a nyári jellegű ruházati cikkeket keresték, és sok fogyott a könnyű, nyárias kelmekből. /mti/

be/pá/sl/mz hgy

17.19 080883 2305

--

bel

- 34 -

1983.08.08.

sb0048 4 160 mtib1054

megnyilt a savaria nyári egyetem /sarlós istván/

1983. augusztus 8. - hétfőn a szombathelyi tanárképző főiskola disztermében megnyilt a savaria urbanisztikai nyári egyetem. ezuttal már 16. alkalommal fogadta az ország minden részéből, továbbá külföldről - ausztriából, csehszlovákiából, dániából, finnországból, franciaországból, jugoszláviából, lengyelországból, az ndk-ból, az nszk-ból, olaszországból, romániából, a szovjetunióból és az egyesült államokból - érkezett hallgatóit. az idén 22 vállalat és üzem 40 alapítványa is segítette, hogy minél többen vehessenek részt a nyári egyetemen, amelynek ez évi alaptémája a közép-európai városok revitalizációjának - megújulásának - gyakorlata. az ezzel foglalkozó előadások többségét - huszonhatból tizenhatot - külföldi szakemberek tartják.

az ünnepi megnyitón részt vett, s várospolitikánk időszerű kérdéseiről előadást tartott sarlós istván, az mszmp politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese.

a nyári egyetem témájához kapcsolódva két kiállítás is nyilt szombathelyen. az egyiket, „építkezés a tájban és veszélyben forgó kulturális javak radkersburg térségében”, címmel, a stájer tartományi kormány nevében, gernot axmann osztrák építési tanácsos, a másikat pedig, „az európai fővárosok története”, címmel harrach erzsébet, a fővárosi levéltár osztályvezetője nyitotta meg. /mti/

lér/mné/sa kz hgy
17.19 080883 1405

-. -

sb0049 4 180 mtib1058

időjárásjelentés

1983. augusztus 8. - a meteorológiai intézet jelenti hétfőn este:

kissé melegszik az idő

várható időjárás kedd estig:

bel

- 35 -

1983.08.08.

változó felhőzet mellett hosszabb-rövidebb időre mindenütt kisüt a nap.
már csak elszórtan kell számítani záporra, zivatarra. ezek elsősorban keleten fordulnak elő.
az északi szél élénk, néhány helyen erős lesz.

a délutáni hőmérséklet 22 és 27 fok között várható. /mti/

sa hgy
19.11 080883 0500

-. -

sb0050 4 150 mtib1059

fennakadás a villamosforgalomban

1983. augusztus 8. - a hétfő délutáni nagy esőzés másfél óras fennakadást okozott a 12-es villamosok forgalmában. a rákospalotai aluljárót elöntötte a nagy tömegben lezuduló víz, s emiatt a villamosok az élmunkás tértől csak a vákuumtechnikai gépgyárig közlekedtek, az utasokat innen a bkv villamospótló autóbusszal szállították tovább. a vizet 18 órára kiszivattyúzták a bkv pályaszolgálatának szakemberei, s azóta zavartalan a forgalom. /mti/

be/sa hgy
19.44 080883 0503

-. -

sb0051 4 180 mtib1061

belpolitikai hireink tartalomjegyzéke /1. rész/

1983. augusztus 8.

sb0001 nemzetiségi könyvek terjesztése /1./
sb0002 nemzetiségi könyvek terjesztése /2./
sb0003 a „félkész ház akció”, tapasztalatai /1./
sb0004 a „félkész ház akció”, tapasztalatai /2./
sb0005 tanulmányos tanulmányutak /1./
sb0006 tanulmányos tanulmányutak /2./
sb0007 egészsznapos program a népművészet jegyében
sb0008 nyitás előtt a felújított nyiregyházi korona

sb0009 családi házak a volt barakk-negyedben
 sb0010 új silóberendezés
 sb0011 elektromos hálózat felújítások vasban
 sb0012 autós pihenő sárvár-hegyközségben
 sb0013 tóth menyhért alkotóház
 sb0014 megkezdődött az őszi betakarítás
 sb0015 délszláv néprajzi gyűjtőtábor
 sb0016 amatőr csillagászok országos tanfolyama
 sb0017 a kis matematikus baráti körök vezetőinek tanfolyama
 sb0018 időjárásjelentés /1. rész/
 sb0019 időjárásjelentés /2. rész/
 sb0020 halálos balesetek
 sb0021 nemzetközi közgazdász ...
 sb0022 nemzetközi holstein konferencia budapesten
 sb0023 a rendőrség felhívása
 sb0024 miről ír a kertészet szőlészet
 sb0025 bővítik a debreceni ...
 sb0026 kistenyésztők lapja
 sb0027 az európai nagyvárosok hőmérséklete
 sb0028 a környező országok időjárása
 sb0029 vízhőmérsékletek
 sb0030 bezár a fényes adolf terem
 sb0031 kitüntetés /szücs jános/
 sb0032 hanoi vöröskereszt-küldöttség
 sb0033 a főinform tájékoztatója
 sb0034 gazdag ujkőkori leletanyag
 sb0035 uborka, paradicsom - exportra
 sb0036 befejeződött a testkultúra ...
 sb0037 fényképezőgép a vasuti ...
 sb0038 borsodi fonó 1983. - ...
 sb0039 takács erzsébet szobrászművész ...
 sb0040 orgonahangverseny szegeden
 /folyt.köv./ gw/mz
 20.54 080883 1620

--

sb0052 4 130 mtib1062

belpolitikai híreink tartalomjegyzéke /2. rész/

sb0041 kambodzsi miniszter ...
 sb0042 kitüntetés /füredi józsef/
 sb0043 az mnb hivatalos ... /1. rész/
 sb0044 totóper a fővárosi ... /1. rész/
 sb0045 totóper a fővárosi ... /2. rész/
 sb0046 az mnb hivatalos ... /2. rész/
 sb0047 a nyári vásár első napja
 sb0048 megnyílt a savaria nyári ...
 sb0049 időjárásjelentés
 sb0050 fennakadás a villamosforgalomban
 sb0051 tartalomjegyzék /1. rész/
 sb0052 tartalomjegyzék /2. rész/

készült az mti belföldi főszerkesztőségében
 főszerkesztő: kovács györgy
 szerkesztette: izsák erika, fehér péter, halasi györgy

- v é g e -

/mti/ sa
 20.54 080883 0679

--

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

00.008/x

Belföldi hírek

budapest, 1983. augusztus 9.

bel

k e d d

sb0001 4 150 mtib1001

balesetveszélyes napok

1983. augusztus 9. - az elmúlt évben több mint 18 ezer közúti közlekedési baleset történt hazánkban, melyek következtében 24 ezren megsérültek, közülük másfél ezren életüket veszítették - tűnik ki a központi statisztikai hivatal legújabb kiadványából.

viszonylag kedvező jelenség, hogy az elmúlt 15 év alatt tavaly történt a legkevesebb baleset /a legtöbb 1970-ben volt, amikor is 23.225 baleset volt az országban/. ugyancsak tavaly sérültek meg a legkevesebben, míg a legtöbb sérülés, összesen 32.223 1971-ben volt. érdekes megfigyelni, hogy a legtöbb baleset a nyári hónapokban, illetve szeptemberben és októberben történik, ugyanakkor januárban és februárban feleannyi a balesetek száma. ugyancsak hosszú évek tapasztalata, hogy a legtöbb közúti baleset pest megyében történik. a sorban utána borsod-abauj-zemplén megye, illetve bács-kiskun megye következik. az elmúlt évben ezekben a megyékben 1608, 1373, illetve 1214 baleset fordult elő. az összes közúti baleset egynegyedrésze a fővárosban történik. a statisztikákból kitűnik, hogy ez a szám az utóbbi öt év során fokozatosan csökkent, míg 1977-ben 5242, addig tavaly 4060 baleset történt a fővárosban.

a balesetek legnagyobb részét, több mint 40 százalékát személygépkocsi okozta. háromezer esetben gyalogosok, csaknem 2000 alkalommal pedig kerékpárosok idézték elő a balesetet. a kerékpáros balesetek döntő többsége vidéken történt.

